

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>Melyik ország joga alkalmazandó? Melyik ország joga alkalmazandó?

Franciaország

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

A nemzetközi magánjogot nem kodifikálták, és nem tárgya külön jogszabálynak. Az érintett tárgytól függően különböző törvénykönyvekben, legfőképpen a polgári törvénykönyvben (*Code civil*) található néhány kivételtől eltekintve az elvek és kollíziós szabályok többségét az ítélkezési gyakorlatból vezették le. A különböző törvénykönyvek tartalma online elérhető:

<https://www.legifrance.gouv.fr>

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

Franciaországot 24, a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia égisze alatt elfogadott egyezmény köti. A vonatkozó egyezmények jegyzéke a Konferencia honlapján érhető el.

<https://www.hcch.net/fr/states/hcch-members/details1/?sid=39>

Franciaország egyéb többoldalú, különösen anyagi jogi szabályokat tartalmazó egyezményben is részes fél, mint például az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, 1980. évi bécsi egyezménynek.

Azok az egyezmények, amelyekben Franciaország részes fél, megtalálhatók a szerződések és megállapodások Kül- és Európai Ügyek Minisztériuma által fenntartott adatbázisban: <https://basedoc.diplomatie.gouv.fr/exl-php/cadcgp.php>

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Franciaország számos kétoldalú egyezményt kötött, amelyek közül egyesek tartalmaznak kollíziós szabályokat. Ezen egyezmények szintén megtalálhatók az említett adatbázisban.

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatából kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A kollíziós szabályok eljárási jogállása attól függően változik, hogy a kérdéses jogszabály a felek számára szabadon hozzáférhető-e, függetlenül az érintett kollíziós szabály forrásától (nemzeti jog, európai szabályozás, nemzetközi egyezmény).

Amennyiben az ügy olyan tárgyra vonatkozik, amelynek tekintetében a jogszabályok teljes mértékben hozzáférhetők a felek számára, különösen a vagyoni jogi szabályok esetében (szerződések, polgári jogi felelősség, dologi jog stb.), a bíró nem köteles hivatából alkalmazni a kollíziós szabályokat, ha a felek egyike sem hivatkozik a külföldi jog alkalmazására. A bírónak pusztán lehetősége van erre, kivéve, ha a felek a francia jog alkalmazására vonatkozó eljárásjogi megállapodást kötnek. Következésképpen a felek kérelmezhetik a kollíziós szabályok alkalmazását.

Másrészről, ha az ügy olyan tárgyra vonatkozik, amelynek tekintetében a jogszabályok a felek által nem szabadon hozzáférhetők, különösen akkor, ha azok nem vagyoni jogra vonatkoznak (személyes jogállás), a bíró köteles a kollíziós szabályokat hivatából alkalmazni.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

A renvoi (vissza- és továbbutalás) elve régóta elfogadott az ítélkezési gyakorlatban, legyen szó akár elsőfokú renvoi-ról (a francia jogra való visszautalás, amely megfelelően alkalmazandó), akár másodfokú renvoi-ról (a joghatóságot elfogadó másik állam jogára való visszautalás).

A renvoi rendszeresen alkalmazzák a személyes jogállással, jogi aktusok alaki érvényességével és különösen a házassággal, illetve végrendelettel kapcsolatos ügyekben, feltéve, hogy azt a vonatkozó európai szabályozás vagy nemzetközi egyezmény nem zárja ki. Az öröklés esetében az ítélkezési gyakorlat manapság egyre inkább azon esetekre korlátozza a renvoi alkalmazását, amelyekben az egyetlen jog ingó és ingatlan vagyon tekintetében történő alkalmazása révén lehetővé teszi az öröklés egységességének biztosítását.

Másrészről, az ítélkezési gyakorlat mindig is kizárta a renvoi alkalmazását azokban az ügyekben, amelyekben a felek szabadon választhaták meg az alkalmazandó jogot, mint például a házassági vagyoni jogi rendszerek és szerződések esetében.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

A kapcsoló tényező megváltozása azt jelenti, hogy a jogok időben összeütközésbe kerülnek egymással a kapcsoló tényező térbeli elmozdulása miatt. A probléma ezért azzal kapcsolatban merül fel, hogy milyen feltételek mellett alkalmazható a korábbi helyzetben irányadó jog helyett az új jog.

Lehetséges, hogy a kollíziós szabályok maguk határozzák meg azon kapcsoló tényező időbeli alkalmazásának feltételeit, amelyre vonatkoznak. Például a polgári törvénykönyv 311-14. cikkében rögzített, a szülő-gyermek kapcsolat megállapításra vonatkozó kollíziós szabály maga határozza meg kapcsoló tényezője időbeli alkalmazásának feltételeit, mivel előírja, hogy az anya személyes jogát a gyermek születésének napján kell megvizsgálni.

E példa kivételével a francia átmeneti jog elveire támaszkodó ítélkezési gyakorlat biztosítja a megoldásokat: egyrészt az új jog a már fennálló helyzetek jövőbeli következményei tekintetében történő azonnali alkalmazása, másrészt az új jognak egy jogviszony létrejöttének vagy megszűnésének értékelése tekintetében történő visszamenőleges alkalmazásának tilalma.

Például a házasság esetében az új jog azonnal alkalmazandó a házasság és a házasság felbontásának következményeire. Másrészről a házasság létrejöttére vonatkozó feltételekre továbbra is a házasság megkötésének napján alkalmazandó jog az irányadó.

Az ingó dolgokon fennálló dologi jogokra rögtön az érintett vagyontárgy új helye szerinti jogot kell alkalmazni. Ez a megoldás kiterjed a külföldön létrejött összes, megállapodáson alapuló biztosítékra. Következésképpen e biztosítékok a vagyontárgy Franciaországba történő későbbi áthelyezése esetén nem váltanak már ki joghatást Franciaországban, mivel nem felelnek meg a francia jog szerinti modelleknek. Például Franciaországban azon az alapon nem lehetett a Németországban német hitelező javára Németországban található, majd később Franciaországba átvitt vagyontárgy tekintetében kikötött jogfenntartási záradékra hivatkozni, hogy az *lex commissoria* (jogvesztő záradék) volt, amely ez időben Franciaországban tiltott volt.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

– Francia vagy külföldi imperatív rendelkezések azonnali alkalmazása

A francia vagy külföldi jog anyagi jogi rendelkezéseit a francia bíró a kollíziós szabályok alkalmazása nélkül azonnal alkalmazhatja, ha e rendelkezések imperatív rendelkezéseknek minősülnek. A francia jog nem határozza meg az imperatív rendelkezés fogalmát. A bíró ezért eseti alapon határozza meg e rendelkezéseket.

– Nemzetközi közrenddel kapcsolatos kivétel

Az általában kollíziós szabályok alapján alkalmazandó külföldi anyagi jogi rendelkezések a nemzetközi közrenddel kapcsolatos kivétel alapján részben vagy egészben kizárhatók a francia anyagi jogi rendelkezések javára. Pontos fogalommeghatározás hiányában az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a nemzetközi közrenddel kapcsolatos kivétel elsősorban a francia jog lényeges vagy alapvető elveire, mint például a méltóság, emberi szabadság (beleértve a házasság szabadságát is) és a személyek testi épségére vonatkozik. Ez a kivétel egy időben és térben jobban változó fogalomra, a kötelező francia jogalkotási politikára is vonatkozik, amelynek körvonalai a bíró konkrét értékelésétől függenek.

– A jog megkerülésével kapcsolatos kivétel

A külföldi jog abban az esetben is kizárható, ha annak alkalmazása a jog megkerüléséből, azaz az alkalmazandó jog helyet külföldi joghatóság mesterséges kikötését eredményező szándékos cselekményekből következik. E cselekmények irányulhatnak például a kapcsoló tényező mint kapcsolódó jogi kategória szándékos manipulálására.

– Az alkalmazandó külföldi jog tartalma megállapításának lehetetlensége

A francia jog továbbá akkor is alkalmazandó, ha a főszabály szerint alkalmazandó külföldi jog tartalma nem állapítható meg.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

Némi tévovázás után mára állandósult az ítélkezési gyakorlat: a külföldi jog alkalmazandóságát megállapító francia bíró feladata, hogy akár hivatalból, akár az arra hivatkozó felek egyikének kérelmére megállapítsa annak tartalmát a felek közreműködésével vagy adott esetben személyesen. Ez a megoldás általános elfogadott, függetlenül attól, hogy a jog a felek számára szabadon hozzáférhető-e.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

Az érintett szerződésre alkalmazandó többoldalú vagy kétoldalú egyezményekre is figyelemmel az ítélkezési gyakorlat által meghatározott korábbi vonatkozó kollíziós szabályokat kizárólag abban az esetben kell alkalmazni, ha a szerződésre nem terjed ki az 593/2008/EK rendelet (Róma I. rendelet) vagy a rendelet által felváltott, a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 1980. évi Római Egyezmény hatálya.

Az ítélkezési gyakorlat által már jó ideje lefektetett francia kollíziós szabály az autonómia joga. A szerződésre ezért a felek által választott jog az irányadó, ha pedig ilyen jogválasztásra nem került sor, annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelyhez a szerződés az ügy összes körülményét figyelembe véve objektív módon a legszorosabban kapcsolódik.

A jogi aktusok formájára annak az országnak a joga alkalmazandó, amelyben azokat megkötötték, kivéve, ha – amennyiben lehetséges számukra – a felek kifejezett megállapodásukkal a jogi aktus formájára az általuk a szerződés tárgya tekintetében kijelölt jogot kötötték ki.

3.2 Szerződésen kívüli kötelei viszonyok

A Róma II. rendelet hatálybalépését megelőző ügyleti tények tekintetében a káresemény bekövetkezésének helye szerinti jog az irányadó, amely hely alatt vagy a kárt okozó esemény bekövetkezésének helye, vagy a kár bekövetkezésének helye értendő.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A polgári törvénykönyv 3. cikkének harmadik bekezdése szerint a természetes személyek személyi állapota, valamint jogképessége tekintetében az állampolgárságuk szerinti állam joga (személyes jog vagy nemzeti jog) az irányadó.

A személyes jog hatálya azonban főként a természetes személyek jogaik gyakorlására vonatkozó képességével kapcsolatos kérdésekre korlátozódik (a jogi aktusok megkötésére való képesség hiánya).

Főszabály szerint a részítéletek vagy a személyek személyi állapotával, valamint jogképességével kapcsolatos ítéletek Franciaországban végrehajthatóvá nyilvánítás nélkül is kiváltnak joghatásokat, kivéve, ha e joghatásokhoz vagyontárgyhoz kapcsolódó tényleges végrehajtási cselekmények vagy személyekhez kapcsolódó kényszerítés szükséges.

A lakóhelyre nem terjed ki a személyes jog hatálya annyiban, hogy az a kapcsoló tényező egyik típusába sem sorolható be. A lakóhely ezért az azon intézmények vonatkozásában irányadó jog hatálya alá tartozik, amelyek esetében a lakóhely jelentőséggel bír.

Hasonlóképpen, ha a név tekintetében konkrét kollíziós szabály nem alkalmazandó, a szülők, akik meg akarják határozni vagy változtatni gyermekük nevét, e célból hivatkozhatnak az alkalmazandó személyes jogra.

Végezetül, az ítélkezési gyakorlat értelmezése szerint az utónév megváltoztatására vonatkozó eljárások tekintetében a polgári törvénykönyv 3. cikkének harmadik bekezdése alapján az érintett személy személyes jogát kell alkalmazni.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A polgári törvénykönyv 311-14. cikke szerint a szülő-gyermek kapcsolat megállapítása tekintetében az anyának a gyermek születésének napján fennálló személyes jogát, vagy ha az anya nem ismert, a gyermek személyes jogát kell alkalmazni.

A polgári törvénykönyv 311-15. cikke azonban úgy rendelkezik, hogy amennyiben a gyermek és a gyermek apja és anyja vagy bármelyikük szokásos vagy külön tartózkodási helye Franciaországban található, a jogállás fennállása a francia jog által meghatározott következményekkel bír, még ha a szülő-gyermek kapcsolat egyéb elemei külföldi jogtól függenek is.

Végezetül a polgári törvénykönyv 311-17. cikke szerint az apaság vagy anyaság önkéntes elismerése akkor érvényes, ha arra az apa, az anya vagy a gyermek személyes jogával összhangban került sor.

A semmítöszék (*Cour de cassation*) állandó ítélkezési gyakorlata szerint a 311-17. cikket alkalmazni kell mind az érvénytelenség megállapítására irányuló perre, mind az apaság, illetve anyaság elismerésének megtámadására irányuló perre, aminek mind az elismerő fél, mind a gyermek joga tekintetében lehetségesnek kell lennie.

3.4.2 Örökbefogadás

A polgári törvénykönyv 370-3. cikke szerint az örökbefogadás feltételeire az örökbefogadó szülő nemzeti jogát vagy – mindkét házastárs általi örökbefogadás esetén – azon jogot kell alkalmazni, amely házasságuk joghatásait szabályozza. Az örökbefogadás azonban nem engedélyezhető, ha azt mindkét házastárs nemzeti joga tiltja.

Külföldi gyermek örökbefogadása nem engedélyezhető, ha a gyermek személyes jog tiltja ezt az intézményt, kivéve, ha a gyermek születési és szokásos tartózkodási helye Franciaországban található.

Bármely jogot kell is alkalmazni, az örökbefogadáshoz szükséges a gyermek jogi képviselőjének hozzájárulása. A hozzájárulásnak szabadnak, ellentételezés nélkülinek kell lenni, és a gyermek születését kell követnie, azt az örökbefogadás következményeinek ismeretében kell megtenni, különösen ha a teljes örökbefogadás céljából adják, tekintettel a korábban fennálló szülő-gyermek kapcsolat megszűnésének teljes és visszavonhatatlan jellegére.

A polgári törvénykönyv 370-4. cikke szerint a Franciaországban engedélyezett örökbefogadás joghatásaira a francia jog az irányadó.

A 370-5. cikk értelmében a külföldi országban engedélyezett örökbefogadás Franciaországban a teljes örökbefogadás joghatásaival rendelkezik, ha az a korábban fennálló szülő-gyermek kapcsolatot teljesen és visszavonhatatlanul megszünteti. Ha nem szünteti meg, akkor az egyszerű örökbefogadás joghatásait váltja ki. Az egyszerű örökbefogadás teljes örökbefogadássá alakítható, ha a szükséges hozzájárulás kifejezett volt, és azt a tények teljes ismeretében tették.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

A polgári törvénykönyv 202-1. és 202-2. cikke tartalmazza a kollíziós szabályokat (az ítélkezési gyakorlat kodifikálása és elfogadása).

A 202-1. cikk első bekezdése szerint a házasságkötéshez szükséges képességekre és feltételekre az adott házastárs személyes joga az irányadó. Azonban bármely személyes jogot kell is alkalmazni, a francia jog által a polgári törvénykönyv 120. és 180. cikkében meghatározott feltételek szerint a házassághoz mindkét fél beleegyezése szükséges.

Ezenkívül a második bekezdés előírja, hogy két azonos nemű személy akkor köthet házasságot, ha legalább egyikük személyes joga vagy a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerinti állam joga azt lehetővé teszi. A semmitőszéknek lehetősége volt 2015. január 28-i ítéletében megerősíteni, hogy a polgári törvénykönyv 202-1. cikkének e második bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a nemzetközi közrendre vonatkozó kivétel alapján másodlagosan fenntartja a francia jog alkalmazását. Ezért a házastársak valamelyikének személyes jogaként általában alkalmazandó külföldi jog azon részét, amely tiltja az azonos nemű személyek közötti házasságot, részben ki kell zárni azon az alapon, hogy az ellentétes a vonatkozó francia jogalkotási politikával (lásd fent a nemzetközi közrendre vonatkozó kivételt).

E rendelkezések alkalmazása azonban kényes kérdés azokban az esetekben, amikor Franciaországot a külföldi államhoz kétoldalú egyezmény köti (Algéria, Kambodzsa, Koszovó, Laosz, Macedónia, Marokkó, Montenegró, Lengyelország, Szerbia, Szlovénia és Tunézia esetében), mely egyezmények házasságot szabályozó rendelkezései a házasságkötéshez szükséges lényeges feltételek értékelése érdekében csak a házastársak személyes jogára utalnak, és ez a jog tiltja az azonos nemű személyek közötti házasságot. E személyek jogi helyzetét azonban a semmitőszék 2015. január 28-i ítélete (13-50.059 sz. fellebbezés) tisztázta, amely kizárta a Franciaország és Marokkó közötti egyezmény által alkalmazni rendelt marokkói jogot az egyezmény 4. cikkének alkalmazásával, amely szerint a két állam egyikének az egyezmény által alkalmazni rendelt joga kizárható a másik állam bíróságai által, ha az nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen a közrenddel, ami fennáll, ha legalább a házastársak egyikének személyes joga vagy azon állam joga, amelynek területén a házastársak valamelyikének lakóhelye vagy tartózkodási helye található, lehetővé teszi az azonos nemű személyek közötti házasságot.

A polgári törvénykönyv 202-1. cikke szerint a házasság formájára azon állam jogát kell alkalmazni, amelyben a házasságot megkötötték.

Végezetül, a házasság tisztán személyes hatásai tekintetében az ítélkezési gyakorlat szerint általában a házastársak közös állampolgársága szerinti jog alkalmazandó, a házastársak közös szokásos tartózkodási helyének vagy közös állampolgárság hiányában pedig Franciaország mint az eljáró bíróság országának joga. A vagyonjogi hatások tekintetében a házassági vagyonjogi rendszere vagy az öröklésre irányadó jog alkalmazandó.

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

A bejegyzett élettársi kapcsolatra vagy az együttélésre vonatkozóan a francia jogban nincsenek külön kollíziós szabályok annyiban, amennyiben az élettársi kapcsolatban élők közötti kapcsolatok nem jelentenek külön jogi kategóriát, hanem csak egy tényleges helyzetet. E kapcsolatokra ezért a szerződési jog általános szabályai az irányadók. Következésképpen az esettől és az élettársi kapcsolatban élők közötti kapcsolatok jogi jellegétől függően a szerződésen kívüli felelősségre, a vagyonjogra és az öröklésre irányadó jogot kell alkalmazni.

Másrészről, a bejegyzett élettársi kapcsolatok a polgári törvénykönyv 515-5-1. cikke szerinti különös kollíziós szabály hatálya alá tartoznak, amely szerint a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttének feltételei és hatásai, valamint megszűnésének okai és hatásai tekintetében azon hatóság államának anyagi jogi rendelkezéseit kell alkalmazni, amely az élettársi kapcsolatot bejegyezte.

A bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyonjogi hatásaira alkalmazandó 2016. június 24-i (EU) 2016/1104 rendelet elsőként az élettársak által (állampolgárságuk, szokásos tartózkodási helyük és az élettársi kapcsolatot bejegyző állam joga közül) választott jog kollíziós szabályát írja elő, ilyen jogválasztás hiányában pedig azon állam jogát kell alkalmazni, amelynek joga szerint a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejött. E rendelet 2019. január 29-én lép hatályba.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

A kollíziós szabályokat a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló 1259/2010/EU rendelet (Róma III. rendelet) tartalmazza.

Az e rendelet hatálybalépését, azaz 2012. június 21-et megelőzően indított eljárások tekintetében a polgári törvénykönyv 309. cikkében előírt kollíziós szabályt kell alkalmazni, amely szerint a házasság felbontására a francia jog az irányadó, ha az eljárás megindításának napján mindkét házastárs francia állampolgársággal rendelkezett, vagy ha a házastársak közös vagy külön tartózkodási helye Franciaországban volt, vagy ha egyetlen külföldi jog sem élt joghatósági igénytel, miközben a házasság felbontásával kapcsolatban a francia bíróságok rendelkeztek joghatósággal.

A szülői felelősség

A szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, 1996. október 19-i kelt Hágai Egyezmény 15. és azt követő cikkei tartalmazzák a kollíziós szabályokat.

A szülői felelősség jogszabályon alapuló, bírósági eljárás, bírósági vagy közigazgatási hatóság közreműködése nélküli keletkezésére vagy megszűnésére és a szülői felelősség gyakorlására a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam jogát kell alkalmazni.

Francia hatóság megkeresése esetén a hatóság főszabály szerint a francia jogot alkalmazza. Ugyanakkor kivételes esetben a francia hatóság a helyzettel lényeges kapcsolatban álló másik állam jogát is alkalmazhatja vagy figyelembe veheti.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A tartásról szóló 4/2009/EK rendelet 15. cikke szerint a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogot *a gyermektartásdíj és a családi tartásdíjak egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról* szóló, 2007. november 23-i hágai egyezménnyel összhangban kell meghatározni. Az alapelv az, hogy a tartásra jogosultak szokásos tartózkodási helye szerinti állam jogát kell alkalmazni, azonban a felek közös megegyezéssel a már folyamatban lévő bírósági eljárások tekintetében kijelölhetik az eljáró bíróság országa szerinti jogot vagy a következő jogok egyikét:

- a) annak az államnak a joga, amelynek a kijelölés időpontjában bármelyik fél az állampolgára;
- b) annak az államnak a joga, amelyben a kijelölés időpontjában bármelyik fél szokásos tartózkodási helye található;
- c) a vagyonjogi ügyek tekintetében a felek által alkalmazandó jogként kijelölt vagy a ténylegesen alkalmazott jog;
- d) a házasság felbontása vagy a különválás tekintetében a felek által alkalmazandó jogként kijelölt vagy a ténylegesen alkalmazott jog.

3.6 Házassági vagyonjogi rendszerek

A házassági vagyonjogi rendszerekre alkalmazandó jogról szóló, 1978. március 14-i hágai egyezmény kollíziós szabályai a polgári törvénykönyv 1397-2–1397-5. cikkében foglalt különös kiigazító rendelkezésekkel együtt alkalmazandók a 1992. szeptember 1-jétől házasságban élők tekintetében.

Mivel az egyezmény nem tartalmaz erre vonatkozó rendelkezést, az alkalmazandó jogok területét továbbra is a vonatkozó francia ítélkezési gyakorlat által kialakított elvek határozzák meg. Ezért az egyezmény alapján alkalmazandó jog lesz a házastársak vagyonjogi megállapodása, a házasság során őket egymással szemben megillető jogok, kötelezettségek és lehetőségek, valamint a házassági vagyonjogi rendszer megszüntetése és a házasság felbontását követő felszámolása tekintetében irányadó jog.

A francia kollíziós szabályok alkalmazandók azon házastársakra, akik 1992. szeptember 1-je előtt kötöttek házasságot. E szabályok előírják, hogy a házassági vagyoni jogi rendszer tekintetében, akár kötöttek formális szerződést, akár nem, a házastársak által a házasság megkötésekor kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen kijelölt jog lesz az irányadó.

Azok a házastársak, akik házassági vagyoni jogi rendszerük tekintetében 2019. január 29-ét követően jelölték ki az alkalmazandó jogot, [a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2016. június 24-i \(EU\) 2016/1103 tanácsi rendelet](#) hatálya alá fognak tartozni.

Kifejezett vagy hallgatólagos jogválasztás hiányában fel kell tární a felek szándékát, például a házaspár első közös lakóhelye szerinti állam jogának alkalmazására vonatkozó egyszerű vélelem alapján.

3.7 Öröklés, végintézkedések

A 2012. július 4-i 650/2012/EU rendelet rendelkezései alkalmazandók a 2015. augusztus 17-től megnyílt öröklésekre. A rendelet 21. cikke az öröklés egészére alkalmazandó jogként annak az államnak a jogát rendeli alkalmazni, amelynek a területén az örökhagyó szokásos tartózkodási helye elhalálozásának időpontjában volt.

A 2015. augusztus 17-e előtt megnyílt öröklésekre továbbra is a francia kollíziós szabályok az irányadók. E szabályok vegyes rendszert állítottak fel, megosztva egyazon személy nemzetközi öröklését az ingó vagyon, illetve egy vagy adott esetben több ingatlan között.

A mind tárgyi eszközöket, mind immateriális javakat magában foglaló ingó vagyon öröklése tekintetében az örökhagyó utolsó tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó.

Az ingatlan öröklése tekintetében az ingatlan fekvése szerinti állam joga az irányadó, ugyanakkor a francia bíróságok a renvoi alkalmazása révén a francia jogot is alkalmazhatják, ha az lehetővé teszi az öröklés egységességének az egyetlen jog ingó és ingatlan vagyon tekintetében történő alkalmazása révén történő biztosítását (lásd fent).

A törvényes öröklésre alkalmazandó, fent említett kollíziós szabályokkal összhangban meghatározott jog irányadó a végrendeleti vagy szerződéses öröklés alapvető feltételeire és joghatásaira is. Ugyanakkor a végrendelet alakíságára vonatkozó feltételeket a 1961. október 5-i hágai egyezmény szabályozza, amelynek rendelkezései 1967. november 19-től alkalmazandók.

Ezenfelül Franciaország részese az 1973. szeptember 26-i washingtoni egyezménynek, amely 1994. december 1-jétől hatályos, és amely alapján az egyezmény által előírt alakíságok betartásával készített végrendeletet valamennyi részes államban alakilag érvényesnek kell elismerni.

3.8 Ingatlan

A polgári törvénykönyv 3. cikkének második bekezdése alapján a vagyon és az ahhoz kapcsolódó összes dologi jog tekintetében azon állam joga alkalmazandó, amelyben a vagyon található.

3.9 Fizetése képtelenség

Az 1346/2000/EK rendelet és az (EU) 2015/848 rendelet alkalmazási körén kívül az ítélkezési gyakorlat minden esetben lehetővé tette Franciaországban kollektív eljárás adóssal szembeni megindítását, ha az adós bejegyzett székhelye vagy valamelyik telephelye Franciaországban volt. A polgári törvénykönyv 14. cikke szerinti „joghatósági elsőbbség” alapján ugyanez vonatkozik a francia hitelezőkre.

A Franciaországban megindított bírósági eljárásokra szükségszerűen a francia jog alkalmazandó, amely irányadó lesz a bírósági eljárás megindításának, lefolytatásának feltételei, valamint joghatásai, különösen a biztosítékok végrehajthatósága tekintetében. Valamennyi hitelező, ideértve a Franciaországon kívüli lakóhellyel rendelkezőket is, jogosult követeléseinek érvényesítésére. Az e módon megindított francia bírósági eljárás főszabály szerint arra irányul, hogy feltárja az adós teljes vagyonát, ideértve a külföldön található vagyonelemeket is, feltéve persze, hogy a francia ítéleteket külföldön is elismerik. Végezetül, a külföldön megindított kollektív eljárás akkor vált ki Franciaországban joghatást, ha Franciaországban még nem indítottak eljárást, figyelemmel a külföldön hozott határozatok végrehajthatóvá nyilvánítási eljárására is.

Utolsó frissítés: 18/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.